

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
att vissa produkter skall förse med CE-märkning**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag om att vissa produkter skall förse med CE-märkning skall stiftas. CE-märkningen visar produktens överensstämmelse med de väsentliga krav som ställts i Europeiska gemenskapens (EG) direktiv om den. En produkt som har försetts med CE-märkning får fritt röra sig inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). I den föreslagna lagen skall ingå de allmänna förutsättningar enligt vilka tillverkaren eller importören får förse en produkt med denna märkning. Dessutom skall i lagen finnas stadganden

om märkningens storlek och form samt om missbruk av den. Den föreslagna allmänna lagen skall komplettera och förenhetliga den existerande sektorvisa regleringen inom de olika förvaltningsområdena.

Propositionen ansluter sig till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Den föreslagna lagen kan träda i kraft oberoende av Finlands eventuella medlemskap i Europeiska unionen (EU). Lagen är avsedd att träda i kraft så snart som möjligt sedan den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

**1. Nuläge och de föreslagna
ändringarna**

Vissa av Europeiska gemenskapens (EG) nyare tekniska direktiv avviker till sin uppbyggnad från de sedvanliga traditionella direktiven. I de nyare direktiven stadgas endast om de väsentliga krav som gäller produkterna, varför de kallas direktiv enligt den nya metoden. De väsentliga kraven gäller t.ex. hälsa, säkerhet och konsumentskydd. De detaljerade tekniska föreskrifter som kompletterar direktiven inbegriper frivilliga standarder om hur de väsentliga kraven i direktiven kan uppfyllas. Direktiven enligt den nya metoden grundar sig på Europeiska gemenskapens råds resolution av den 7 maj 1985 om en ny metod för teknisk harmonisering och standarder (OJ C 136 1985).

Till huvudprinciperna i direktiven enligt den nya metoden hör att en produkt får förse med CE-märkning som ett bevis på produktens överensstämmelse. En produkt som har försetts

med CE-märkning har rätt att fritt röra sig inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Genom att förse en produkt med CE-märkning försäkras tillverkaren eller importören att den första kontroll som direktivet förutsätter och som skall göras innan produkten släpps ut på marknaden har utförts. Samtidigt tar tillverkaren eller importören på sig ansvaret för att produkten uppfyller kraven i direktivet om den. I praktiken kan stadganden i ett eller flera direktiv gälla en produkt. Med CE-märkningen påvisas att produkten också anses stämma överens med stadgandena i dessa andra direktiv. Enligt vissa direktiv har tillverkaren emellertid rätt att välja vilket system som skall tillämpas. Då visar CE-märkningen endast överensstämmelse enligt de direktiv som tillverkaren har tillämpat och anmält.

Rådets direktiv enligt den nya metoden, vilka omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet, bilaga II) är:

1. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om enkla tryckkärl (87/404/EEG),
2. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om leksakers säkerhet (88/378/EEG),
3. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om byggprodukter (89/106/EEG),
4. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om elektromagnetisk kompatibilitet (89/336/EEG),
5. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om maskiner (89/392/EEG),
6. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om personlig skyddsutrustning (89/686/EEG),
7. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om icke-automatiska vågar (90/384/EEG),
8. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om aktiva medicintekniska produkter för implantation (90/385/EEG),
9. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om anordningar för förbränning av gasformiga bränslen (90/396/EEG),
10. Direktivet om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om teleterminalutrustning och ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse (91/263/EEG),
11. Direktivet om effektivitetskrav för nya varmvattenpannor som eldas med flytande eller gasformigt bränsle (92/42/EEG).

Dessutom har med Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94 två direktiv enligt den nya metoden godkänts som en del av EES-avtalet. Dessa är direktivet om medicintekniska produkter (93/42/EEG) och direktivet om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk (93/15/EEG). Principerna för den nya metoden tillämpas också på lågspänningsdirektivet, d.v.s. direktivet om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektrisk utrustning avsedd för användning inom vissa spänningsgränser (73/23/EEG), fastän det är ett s.k. traditionellt direktiv.

Bestämmelserna om CE-märkningens utseende, storlek och hur det skall fästas har varierat

i de olika direktiven. Också benämningen EG-märke har använts för märkningen. Genom ett direktiv som gäller CE-märkning (93/68/EEG) har bestämmelserna i direktiven enligt den nya metoden förenhetligats. Detta direktiv träder i kraft i Finland den 1 januari 1995 med Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94. Direktivet föranleder inte i sig ändringar på lagnivå i den existerande sektorvisa regleringen.

Fästandet och användningen av CE-märkning klagörs också i rådets beslut 93/465/EEG. I detta förnyade modulbeslut av rådet beskrivs de alternativa sätten att påvisa en produkts överensstämmelse. Dessa förfaranden presenteras i handlingen som moduler, i enlighet med vilka det skall påvisas att produkterna uppfyller de krav som ställts i direktiven. I de olika direktiven fastställs, vilka moduler som står till buds för tillverkaren av en produkt.

Någon enhetlig lagstiftning gällande CE-märkning är i dagens läge inte i kraft i Finland. Inom de olika förvaltningsområdena har direktiven enligt den nya metoden trätt i kraft oberoende av varandra, vanligtvis genom en förordning eller någon annan administrativ författning. I författningarna har benämningen EG-märke i allmänhet använts om CE-märkning.

För att gällande reglering skall kunna kompletteras och förenhetligas föreslås att om CE-märkning skall stiftas en allmän lag som skall gälla alla direktiv på vilka principerna för den nya metoden tillämpas. Den föreslagna lagen är avsedd som en allmän lag om CE-märkning. Lagen skall tillämpas om det inte i någon annan lag eller med stöd av en sådan stadgas eller bestäms något annat. Utan enhetliga stadganden kan myndigheterna följa olika praxis, i synnerhet då bestämmelserna i flera direktiv gäller en produkt. Med en allmän lag som gäller fästandet av CE-märkning, dess storlek och form undviks mångdubbel och delvis t.o.m. överlappande reglering inom de olika förvaltningsområdena.

CE-märkning är till sin art ett ansvarsmärke och en del av produktansvars- och produkt-säkerhetssystemet. Genom att stadgandena i de direktiv som gäller CE-märkning och som har utarbetats enligt den nya metodens principer samlas i samma lag kan den allmänna tilltron till märkningen utökas också då det är fråga om missbruk. Det är lättare att tillämpa en allmän lag.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga direkta ekonomiska verkningar. Verkningarna av den kan ses indirekt, när praxis gällande CE-märkningen blir enhetligare och märkningen får starkare karaktär då det gäller att påvisa en produkts överensstämmelse. Propositionen tryggar för sin del de finska företagens konkurrenskraft och de finska produkternas tillträde till den europeiska marknaden.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag på handels- och industriministeriet. Den baserar sig på förslag (kommittébetänkande 1994:6) från kommissionen för allmän lagstiftning om teknisk kontroll som handels- och industriministeriet tillsatte den 28 april 1993. Kommissionen hade i uppdrag att utreda behovet att åstadkomma infrastrukturlagstiftning om teknisk kontroll och författningshierarkin i fråga om detta. Kommissionen skulle också utarbeta nödvändiga författningsförslag.

Kommissionen hörde representanter för olika ministerier och centrala ämbetsverk som sakkunniga. De flesta sakkunniga ansåg att den allmänna lagen var nödvändig och betonade att utöver en allmän lag behövs också

specialstadganden inom de olika förvaltningsområdena eftersom direktiven är så olika.

Över kommissionens betänkande begärdes utlåtanden av de viktigaste myndigheterna och näringslivets organisationer. I utlåtandena var man av samma åsikt som kommissionen om att den föreslagna allmänna lagen bör stiftas. I synnerhet i utlåtandena från konsumentorganisationerna fästes uppmärksamhet vid betydelsen av CE-märkningen som en del av produktansvars- och produktsäkerhetssystemet. Handels- och industriministeriet har gjort ett koncentrat av utlåtandena.

4. Samband med internationella fördrag

Propositionen ansluter sig till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Den baserar sig på Europeiska gemenskapens råds resolution av den 7 maj 1985 om en ny metod för teknisk harmonisering och standarder. Avsikten med propositionen är att komplettera och förenhetliga regleringen av gällande sektorvisa CE-märkning på de olika förvaltningsområdena i enlighet med EG:s direktiv 93/68/EEG. Det nämnda direktivet som förenhetligar CE-märkningen träder i kraft i Finland den 1 januari 1995 genom den Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 7/94. Den föreslagna lagen kan träda i kraft oberoende av Finlands eventuella medlemskap i Europeiska unionen.

DETALJMOTIVERING

1. Motiveringar till lagförslaget

1 §. Den föreslagna lagen är avsedd som en allmän lag om CE-märkning. Lagen skall tillämpas om det inte i någon annan lag eller med stöd av en sådan stadgas eller bestäms något annat. Om det i en speciallag eller i en administrativ författning med vilken en sådan lag verkställs stadgas eller bestäms något annat, åsidosätter denna den föreslagna lagen, eftersom den är en allmän lag.

Med CE-märkning skall enligt paragrafens 1 mom. först och främst avses en märkning som anbringas på vissa produkter med stöd av direktiv som grundar sig på Europeiska gemen-

skapens råds resolution av den 7 maj 1985 om en ny metod för teknisk harmonisering och standarder. Med CE-märkningen skall också avses märkning med stöd av lågspänningsdirektivet.

Enligt direktivet 93/68/EEG ersätter CE-märkningen EG-märket. Benämningen EG-märke har tidigare använts i de författningar som har getts för att EES-avtalet skall kunna träda i kraft och som baserar sig på direktiv enligt den nya metoden. I harmoniseringssyfte och för klarhets skull föreslås i 2 mom. att det som i den föreslagna lagen stadgas om CE-märkning också skall gälla det tidigare EG-märket.

2 §. CE-märkningen meddelar att tillverkaren har gått igenom föreskrivet förfarande för bedömning av överensstämmelse samt försäkrat sig om att produkten uppfyller kraven i direktiven. På grund av detta föreslås att i 1 mom. skall stadgas att en produkt som uppfyller kraven i de direktiv som avses i 1 § får förses med CE-märkning.

Principen i direktiven enligt den nya metoden är också att en produkt som inte uppfyller kraven i direktivet inte får förses med CE-märkning. Ett stadgande om detta förbud skall ingå i 2 mom.

3 §. I 1 mom. skall finnas ett stadgande om vem som har rätt att förse en produkt med CE-märkning för att produkten skall kunna få marknadsföras. Enligt momentet skall produkten förses med CE-märkning antingen av tillverkaren eller av dennes representant inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som har fått fullmakt för detta av tillverkaren. Enligt bestämmelserna i vissa direktiv är det dock tillåtet att den person som svarar för att produkten släpps ut på marknaden också förser produkten med märkning. För vissa produkters del gäller under en viss tid ett förfarande där vederbörande anmälda organ efter att ha granskat en produkt förser den med märkningen. Ett stadgande om undantagsfall skall ingå i momentet.

I 2 mom. skall det finnas ett stadgande om hur och var CE-märkningen skall göras. CE-märkningen skall göras på produkten, produktens förpackning eller tillverkningsskylt eller vid behov i handlingar, anmälningar eller anvisningar som ansluter sig till produkten. Märkningen skall göras så att den är synlig, lättläst och beständig.

4 §. I paragrafen ingår krav gällande CE-märkningens bild och storlek. Märkningen består av bokstäverna "CE" som skall skrivas på det sätt som bilden visar. När märkningen förminskas eller förstoras skall bildens dimensioner följas. I regel skall märkningen vara minst 5 millimeter hög. I vissa direktiv finns dock specialstadganden om storleken och t.o.m. om bokstavskombinationen. Enligt vissa direktiv kan med CE-märkningen sammanhänga ett märke som påvisar det anmälda organet eller årtalet. I praktiken kan CE-märkningen göras t.ex. genom tryckning, stämpling, gravering eller gjutning.

5 §. Enligt paragrafen är det förbjudet att förse en produkt med ett märke som kan

förväxlas med CE-märkningen. På produkten får andra märkningar göras om de inte gör det svårare att få syn på eller läsa CE-märkningen. Dyliga andra märkningar är bl.a. märken som påvisar överensstämmelse med nationella eller europeiska standarder eller märken som gäller produkten och som visar överensstämmelse med traditionella direktiv.

6 §. I paragrafen ingår ett straffstadgande som gäller missbruk av CE-märkning. Såsom det har konstaterats i de allmänna motiveringarna är CE-märkningen till sin art ett ansvarsmärke och en del av produktansvars- och produktsäkerhetssystemet. Också konsumenten lider av felaktig märkning och genom den kan köparen vilseledas. Missbruk av märkningen gör sitt till för att försvaga den allmänna tilltron till märkningen. Den som förser en produkt med märkning vet att han är ansvarig för produkten. Märkningen görs medvetet. Av näringsidkaren kan i allmänhet krävas att han känner till författningarna och föreskrifterna, varför det sällan blir fråga om okunskap. Trots detta kan det förhålla sig så att en näringsidkare inte i tillräcklig grad i sin verksamhet har beaktat de bestämmelser som gäller fästande och användning av märkningen. Också en dylik gärning måste kunna bestraffas. Till följd av detta föreslås i paragrafen att uppsåtligt missbruk eller missbruk av oaktsamhet skall bestraffas. Missbrukaren skall för brott mot stadgandena om CE-märkningen dömas till böter. När gärningens straffbarhetsgrad övervägs skall som en faktor kunna beaktas hur farlig produkten är.

Enligt paragrafen skall brott mot stadgandet i 2 § 2 mom., d.v.s. att en produkt förses med CE-märkning fastän den inte uppfyller bestämmelserna i direktivet om den, bestraffas. Gärningen undergräver tilltron till CE-märkningen och är av allvarlig natur. Också vilseledande, d.v.s. att en produkt förses med CE-märkning i situationer, där inget sådant direktiv på vilket den nya metodens principer tillämpas gäller produkten, kan räknas till detta slag av gärning. Enligt paragrafen skall också brott mot förbudet i 5 §, d.v.s. produkten förses med ett märke som kan förväxlas med CE-märkningen, bestraffas.

7 §. Enligt paragrafen skall närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kunna ges genom förordning.

8 §. Enligt förslaget skall lagen träda i kraft

så snart som möjligt sedan den har antagits och blivit stadfäst.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Enligt 7 § i den föreslagna lagen kan närmare

stadganden om verkställigheten av lagen ges genom förordning.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt sedan den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om att vissa produkter skall förses med CE-märkning

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

1 §

Denna lag tillämpas på märkning som anbringas på vissa produkter med stöd av direktiv som grundar sig på Europeiska gemenskapernas råds resolution av den 7 maj 1985 om en ny metod för teknisk harmonisering och standarder samt på märkning som görs med stöd av direktivet om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektrisk utrustning avsedd för användning inom vissa spänningsgränser (73/23/EEG) (CE-märkning), om inte i någon annan lag eller med stöd av en sådan stadgas eller bestäms något annat.

Det som i denna lag stadgas om CE-märkning gäller också EG-märket enligt den lagstiftning som gavs innan denna lag trädde i kraft för att de direktiv som avses i 1 mom. skulle kunna träda i kraft.

2 §

En produkt som uppfyller kraven i de direktiv som avses i 1 § får förses med CE-märkning.

Andra än i 1 mom. avsedda produkter får inte förses med CE-märkning.

3 §

En produkt förses med CE-märkning av produktens tillverkare eller en representant för denne inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som har fått fullmakt till detta, om inte annat följer av ett direktiv som avses i 1 §.

Produkten, dess förpackning eller tillverkningsskylt, eller, när detta inte är möjligt, handlingar, anmälningar eller anvisningar i anslutning till produkten skall förses med CE-märkning på så sätt att märkningen är väl synlig, lättläst och beständig.

4 §

Om inte annat bestäms i ett direktiv som avses i 1 §, skall i CE-märkningen finnas bokstäverna "CE" i den typografi som föreviisas nedan.

Om CE-märkningen förminskas eller förstoras, skall proportionerna i figuren bibehållas. Om det i direktivet inte nämns någon särskild storlek, skall CE-märkningen vara minst 5 millimeter hög.

5 §

En produkt får inte förses med en märkning som kan förväxlas med CE-märkningen.

6 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot stadgandena i 2 § 2 mom. eller 5 § denna lag skall *för brott mot stadgandena om*

CE-märkningen dömas till böter, om gärningen inte är belagd med strängare straff i någon annan lag.

7 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag kan ges genom förordning.

8 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 4 november 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Handels- och industriminister *Seppo Kääriäinen*